

Representation of Teachers in Turkish Nationwide Newspapers*

Hakkı KAHVECİ**, Alaaddin F. PAKSOY***

Received date: 11.10.2018

Accepted date: 29.07.2019

Abstract

The study seeks to unveil how Turkish nationwide newspapers represent teachers and the teaching profession. By this means, three Turkish national dailies (Hürriyet, Sabah and Sözcü) were included in the research sample. The sample was decided according to the criteria of circulation numbers, ownership and political stance. The period between 1 September 2017 and 31 January 2018 was the nearest school term to the time of conducting the analysis. Therefore, the news items published throughout that term were included in the study. The news items were gathered from the PRNet digital news archive and the keyword “öğretmen” (“teacher”) was chosen in order to reach the most appropriate text material. During the analysis, the news items that can create sympathetic ideas about teachers were coded as positive. News content with a pessimistic tone was categorized as negative coverage. Furthermore, the items that do not have the capacity to create any emotions or thoughts were coded as neutral. Under these categories, there are themes and topics. The newspapers of the research sample include different kinds of news items that can receive attention from readers. It was found out in the analysis that there is no meaningful difference among newspapers on the representation of positive news items. Most positive items tend to cover some useful activities and actions that are run by teachers. Sözcü, and in some cases Hürriyet, published more negative covered reports. These items often refer to some critique targeting political power. Some negative reports have an offensive language and generalizing tone. This kind of style empowers the negative perception of the coverage. Inevitably, this kind of content harms the image of teachers in society.

Keywords: Turkish press, teachers, representation, content analysis

*This article is an extended and revised version of the paper presented at the 5th International Eurasian Educational Research Congress, held in Antalya/Turkey, 2-5 May 2018.

** Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Education, Department of Educational Science, Eskişehir, Turkey, hakkikahveci@gmail.com

*** Anadolu University, Faculty of Communication Sciences, Department of Journalism, Eskişehir, Turkey, afpaksoy@gmail.com

Ulusal Gazetelerin Haber Metinlerinde Öğretmen Temsili*

Hakkı KAHVECİ**, Alaaddin F. PAKSOY***

Geliş tarihi: 11.10.2018

Kabul tarihi: 29.07.2019

Öz

Bu çalışmanın amacı ulusal gazetelerde öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin nasıl temsil edildiğini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda örneklem için Türkiye’de ulusal düzeyde yayın yapan üç gazete (Hürriyet, Sabah ve Sözcü) araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Örneklemin seçiminde gazetelerin tirajı, mülkiyet durumu ve siyasi duruşu dikkate alınmıştır. Araştırmanın yapılacağı sürece en yakın eğitim-öğretim dönemi olan 1 Eylül 2017 ile 31 Ocak 2018 tarihleri arasında öğretmenlerle ilgili çıkan metinler araştırma örneklemini oluşturmuştur. Haber metinleri PRNet dijital gazete arşivinden elde edilmiş ve metinlerin doğru bir şekilde taranabilmesi için “öğretmen” kelimesi anahtar kelime olarak seçilmiştir. Ulaşılan veriler üzerinde çalışılarak öğretmenlerle ilgili iyimser düşünceler oluşturabilecek haberler olumlu; kötümser düşünceler oluşturabilecek haberler olumsuz; herhangi bir duygu ve düşünceye yol açmayacak haberler ise dengeli olarak kategorilere ayrılmıştır. Bu kategorilerin altında ise temalar ve konular bulunmaktadır. Örneklemdaki üç gazetede de öğretmenlerle ilgili okuyucunun dikkatini çekebilecek farklı konulardaki haberlere yer verildiği görülmektedir. Olumlu haberlerin sunulmasında gazeteler arasında önemli bir fark bulunmamakta ve öğretmenlerin olumlu etkinlik ve eylemleri haberleştirilmektedir. Sözcü ve kısmen de Hürriyet gazeteleri siyasi iktidarı eleştirebilecek olumsuz haberlere daha fazla yer vermektedir. Bazı olumsuz haberlerin sunumunda kullanılan dil ve üslup tüm gazetelerde kışkırtıcı, genelleyici ve olumsuz algıyı derinleştirici yöndedir. Bu da öğretmenlerin imajını zedeleyebilecek niteliktedir.

Anahtar kelimeler: Türk basını, öğretmenler, temsil, içerik analizi

*Bu çalışma 2-5 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya’da gerçekleştirilen V th International Eurasian Educational Research Congress’te sözlü olarak sunulan bildirinin genişletilmiş ve gözden geçirilmiş hâlidir.

** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eskişehir, Türkiye, hakkikahveci@gmail.com

*** Anadolu Üniversitesi, İletişim Bilimleri Fakültesi, Basın Yayın Bölümü, Eskişehir, Türkiye, afpaksoy@gmail.com

1. Giriş

Eğitim öğretim sürecinin işleyişinde en önemli unsur olan öğretmenlik, geçmişi eski çağlara kadar götürülebilecek bir meslektir. Ancak eğitimin toplumda yaygınlaştırılmak istenmesi sonucunda öğretmenliğin uzmanlık gerektiren bir meslek olarak kabul görmesi XIX. yüzyılda gerçekleşmeye başlamıştır (Akdemir, 2013). Mesleğin profesyonel hale gelmesi ve belirli ölçütler esas alınarak kabul görmesinde ise modern devlet bürokrasisinin payı büyüktür. Devletin bir öğretmenin yetişme ve çalışma ölçütlerini belirlemesiyle öğretmenlik tam anlamıyla bir meslek haline gelmiştir (Bursalıoğlu, 2000: 44). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na göre öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yürütmekle yükümlüdürler (MEB, 1973).

Toplumun öğretmenlerden öğrencilerin bilgi ve başarısını artırması; psikolojik, sosyal ve duygusal yönden öğrencilerin sağlıklı gelişmesini sağlaması, toplumsal ilerlemeye katkıda bulunması gibi birçok beklentisi bulunmaktadır. Öğretmenlik, bu bağlamda uzmanlık gerektiren ve teknik yönleri olan bir meslek olduğu kadar öğrenci, veli ve çevreyle kurulan ilişkiler bakımından duygusal yönleri de bulunan bir meslektir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Aynı zamanda öğretmenlik, toplumun farklı kesimleriyle sürekli iletişim ve etkileşim halinde olunan bir meslek olması nedeniyle etik sorumlulukları yüksek bir meslektir. Öğretmenlerden etkileşimde bulunduğu tüm insanlara karşı etik olarak adil, saygılı, sorumlu, sevgi dolu olması beklenmektedir (Şentürk, 2009). Daha somut olarak dile getirilirse öğretmenlerin öğrenciler arasında maddi gelir düzeyi, etnik köken, dini inanç, düşünce, başarı durumu ve cinsiyet farklılıkları bakımından ayrımcılık yapmaması, öğrencilerle maddi çıkar ilişkisi kurmaması, duygusal ilişkilerden kaçınması, onlara baskı yapmaması, fiziksel ceza vermemesi, ders süresini verimli kullanması gibi davranışlarda bulunması gerektiği söylenebilir. Ayrıca öğretmenin okul dışında da tutum ve davranışlarıyla etik olması, toplum içinde rol model bir karakterde olması beklenmektedir (Gözütok, 1999; Pelit ve Güçer, 2006; Yılmaz ve Altınkurt, 2009).

Görüldüğü üzere öğretmenlerle ilgili beklenti süre ve hizmet verdiği kitleyle sınırlı değildir. Söz konusu beklentilerin karşılanabilmesinde eğitim politikaları, öğretim programları, okulların fiziksel altyapısı ve mesleki yeterlilikler kadar öğretmenlerin iş doyumunu ve motivasyonu da ciddi öneme sahiptir. Öğretmenlerin motivasyonu ve iş doyumunun yüksek olmasında ve öğretmenlik mesleğinin tercih edilmesinde önemli bir etken de öğretmenlik mesleğinin saygınlık düzeyidir. Öğretmenlerin saygınlığı konusu son zamanlarda önem kazanmakta ve bu konuda bazı tartışmalar gerçekleşmektedir. Yapılan kimi çalışmalarda öğretmenlik mesleğinin saygınlık düzeyinin her geçen gün azalma eğilimi gösterdiği; öğretmenlerin mutluluk düzeyinin düşük olduğu (Demir ve Ercan, 2013; Semerci, Semerci, Eliüşük ve Kartal, 2012) bulgulanmıştır. Öğretmenlerle ilgili bir çalışmada öğretmenlik mesleğinin düzeltilemeyecek kadar olumsuz bir imaja sahip olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %38.9 iken bu konuda kararsız olanların oranı %29.9'dur. Ayrıca öğretmenlerin %65,3'ü öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsünün gün geçtikçe düştüğüne inanmaktadır (Yurdakul, Gür, Çelik, ve Kurt, 2016).

Öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsünün ve saygınlığının düşme eğiliminde olmasında diğer etkenlerin yanında medyanın öğretmenlerle ilgili olumsuz içerikleri topluma sunduğuna dönük görüşler de yer almaktadır. Literatürde öğretmenlerin medyada genelde olumsuz yansıtıldığına dair bulgular çoğunluktadır (Alhamdan, Al-Saadi, Baroutsis, Du Plessis, Hamid ve Honan, 2014; Keogh ve Garrick, 2011). Whitty (2000) toplum ve öğretmenler arasındaki ilişkilerin zayıflaması veya kötüleşmesinin en önemli nedenlerinden birinin medyanın ve siyasi iktidarın öğretmenlere karşı takındığı olumsuz tavır olduğunu iddia etmektedir (Akt. Alhamdan vd., 2014). Türkiye'de

yapılan kısıtlı çalışmalarda (Akbaba-Altun ve Kirkit, 2005; Kuru-Çetin ve Demirkasımoğlu, 2015) ise öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin basında olumsuz bir içerikle temsil edildiği, Okuldaki söz konusu görevlilerin etik dışı davranışlarla gündeme geldiği, basına yansıyan bu temsilin de öğretmenler ve okul yöneticilerinin saygınlığına zarar verecek ve toplum içinde öğretmenlik mesleğine duyulan güveni sarsacak nitelikte olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yine de öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin medyada nasıl temsil edildiğiyle ilgili yapılan çalışmalar Türkiye’de ve dünyada tatmin edici boyutta değildir. Literatürde öğretmenlerin medyadaki temsilleriyle ilgili çalışmaların sayıca azlığı bu araştırmanın yapılmasının temel motivasyonlarından biridir. Araştırmanın odaklandığı hedef öğretmenlerin ulusal gazetelerde temsil edilmiş biçimlerinin ne olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda çalışmanın temel araştırma sorusu: “Türk basınında öğretmenler ve öğretmenlik mesleği nasıl temsil edilmektedir?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu soru bağlamında ayrıca öğretmenlerin gazetelerde temsil edilmiş biçimlerinin gazetelere göre değişip değişmediği ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda öğretmenlerle ilgili haber içerikleri yorumlanırken bu temel araştırma sorusuyla bağlantılı olarak metin analizleri gerçekleştirilmiştir.

Öğretmenlerin Medyada Temsili

Medyanın kurum, kişi ya da meslekleri temsil biçiminin eleştiri konusu olmasının nedenlerini araştırırken öncelikle temsil kavramının anlamını irdelemek gerekmektedir. Temsil, İngilizce karşılığı olarak verilebilecek “*re-presentation*” kavramında görüldüğü üzere bir şeyi yeniden sunmaktır. Bu da temsilin aktif bir anlam üretme süreci olduğu anlamına gelmektedir (Orgad, 2012: 17). Stuart Hall’a göre temsil etmek ve yansıtmak farklı kavramlardır. Buna göre, temsil etmeyle kastedilen nokta mevcut gerçekliği direkt olarak aktarmak yerine ona şekil ve anlam vermekle ilgilidir. Eğer temsil etmek “şeylere anlam vermek” olarak düşünülürse, medya içeriklerinde çeşitli konuların nasıl temsil edildiği üzerinde düşünmek oldukça önemlidir. Hall’un burada belirttiği anlamda bir medya temsiline medyanın kullandığı dil ve kodlar üzerinden gerçekleştirildiği iddia edilebilir (Ulus, 2013: 201-202). Medya metinlerini takip eden izler kitle, okur, dinleyici ya da internet kullanıcıları bu metinleri kendi bilişsel ve sosyal anlamlandırma süreçlerinden geçirirler. “Metin ile okuyucunun/izleyicinin buluşma anı, metnin içindeki çeşitli anlamlar potansiyelinin harekete geçirildiği bir andır. Bu anlamlar, belli bir sistem içinde iş gören uzlaşımlar olan kodlar içinden üretilmektedir” (Dursun, 2004: 225).

Öğretmenlerin medyadaki sunumunun gerçek dünyayla ne kadar doğru orantılı olduğu veya bu temsilin hakkaniyetli bir şekilde yapıldığı yapılmadığını ortaya koyabilmek ve yukarıda değinilen kodları inceleyebilmek için ampirik verilere başvurmak gerekmektedir. Temsillerin çözümlendiği çalışmalarda verilerin analizinde ve yorumlanmasında nasıl bir yol ve bakış açısı benimseneceğine dair görüş birliği bulunmamaktadır. Pozitivist görüş bu noktada haber metinlerinde kullanılan dilden bağımsız ayrı bir gerçeklikte öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin nesnel varlığına işaret etmektedir. Yansıtıcı Yaklaşım olarak da bilinen bu görüşün aksi olarak İnşacı (*constructivist*) görüş ise öğretmenlerle ilgili okuduğumuz haber içeriklerinin dilsel ve söylemsel gerçekliği dışındaki bir gerçekliği reddetmekte ve öğretmenlerle ilgili medya içeriğini güç (*power*) ve bilgi (*knowledge*) ilişkisinin bir sonucu olarak değerlendirmektedir. Bu noktada öğretmenlerle ilgili gerçekliğin medya tarafından sadece yansıtıldığı mı yoksa medya tarafından inşa mı edildiği, üzerinde uzlaşılması zor bir epistemolojik tartışmadır. Ancak bu noktada öğretmenlerle ilgili medya metinlerinin oluşum sürecinin kaçınılmaz olarak sosyo-politik bir arka plandan beslenmekte olduğu düşünülebilir (Alhamdan vd., 2014: 492). Dolayısıyla bu çalışma, öğretmenlerle ilgili haber metinlerinde yazılanların sabit bir gerçeklikten beslendikleri fikri yerine, öğretmenleri konu eden haber içeriklerinin birer sosyal inşa örneği olduğunu kabul etmektedir. Böylece anlamın dil yoluyla üretildiği ve dilin sembolik durumunun ötesinde

toplumsal hayatın gerçekliğinden beslendiği fikri çalışmanın kuramsal ve metodolojik çerçevesinin belirlenebilmesi için önemlidir (Bkz. Sungur, 2012). Çalışma bu nedenle yalnızca sayısal verilerin sunulduğu bir çerçeve içinde kalmamakta, bağlamın da dikkate alındığı nitel bir yaklaşıma da dayanmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak içerik analizi seçilmiştir. İçerik analizi yapılan çalışmaların temel amacı analiz edilen verilerden çeşitli kavramlar ve ilişkiler çıkarabilmektir. Böylece araştırmacı verilerden bir kavramsallaştırma oluşturabilir ve bunların mantıklı bir şekilde ortaya konduğu bir örüntü üretebilir (Keskin ve Öğretici, 2013, s. 155).

2.2. Evren-Örneklem/Çalışma Grubu/ İncelenen Dokümanlar

Çalışmanın örnekleme için Türkiye’de ulusal düzeyde yayın yapan 3 gazete (Hürriyet, Sabah ve Sözcü) araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Örneklem seçiminde gazetelerin tiraj büyüklüğü ile mülkiyet durumu ve siyasi duruşunda farklı olma ölçütü dikkate alınmıştır. Mülkiyet yapıları incelendiğinde, 3 gazetenin 3 farklı medya grubuna ait olduğu bilinmektedir. Siyasi duruşlarına bakıldığında ise, Sabah gazetesi iktidarı destekleyen içeriğe sahip bir gazete, Sözcü gazetesi ise iktidara muhalif bir gazete olarak değerlendirilmiştir. Hürriyet gazetesi ise geleneksel olarak Türkiye’deki merkez medyanın en güçlü temsilcisidir. Bu makale için örneklem seçiminin yapıldığı esnada gazete siyasi iktidara karşı kimi durumlarda eleştirel bir duruş sergilerken, çoğu zaman merkezdeki duruşuyla kendini göstermekteydi. Fakat Mayıs 2018’de Hürriyet gazetesinin bir parçası olduğu Doğan Medya, Demirören Medya Grubu’na satılmıştır (Hürriyet, 2018). Bundan sonraki süreçte Hürriyet gazetesinin siyasa iktidara daha yakın bir yayın politikası izlediği iddia edilebilir. Gazeteler tiraj açısından değerlendirildiklerinde ise araştırmanın örnekleme için belirlenen tarihler arasındaki tiraj ortalamalarına göre en yüksek tiraja sahip 3 gazete sırasıyla Hürriyet (315.045), Sabah (303.421) ve Sözcü’dür (271.666) (Speedmedya, 2018). Araştırmanın yapılacağı sürece en yakın eğitim-öğretim döneminin seçilmesi uygun görülmüş ve 1 Eylül 2017 ile 31 Ocak 2018 tarihleri arasında seçilen gazetelerde öğretmenlerle ilgili çıkan metinler örnekleme dâhil edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması/Süreç

Haber metinleri belirlenen tarih aralığında PRNet dijital gazete arşivinden elde edilmiş ve metinlerin doğru bir şekilde taranabilmesi için “öğretmen” kelimesi anahtar kelime olarak seçilmiştir. Listelenen haber metinleri tek tek incelenip haberin odak noktasının Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde veya kontrolündeki eğitim kurumlarında çalışan, “öğretmenler” ya da “öğretmenlik mesleği” olup olmadığına ilişkin bir elemeye tabi tutulmuştur. Bu aşamada haberin başlığında, spotunda veya giriş paragrafında öğretmenlerden ve öğretmenlik mesleğinden bahsedilen haberler örneklem kapsamına alınmıştır. “Öğretmen” kelimesinin haber metninde bulunmasına rağmen haberin odak noktasının öğretmenlik mesleğiyle ilişkili olmadığı ve haberin MEB bünyesi haricindeki eğitim faaliyetleriyle ilgili olduğu durumlarda bu tip metinler örneklem dışı bırakılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada analizlerin yapılabilmesi için kategoriler oluşturulmuş ve haber metinlerine göre bu kategoriler kodlanmıştır. Kodlamalar sayesinde metinlerin öğretmenlere bakış açısının ne olduğu, metinlerin hangi tema ve konulardan oluştuğu belirlenebilmiştir. İçerik analizinden elde edilen bulgular nicel olarak frekans analizi ve yüzde dağılımlarıyla sunulmuştur.

Neuman'ın (2006) önerdiği üzere araştırmanın nicel boyutunda tutarlı bir analiz gerçekleştirebilmek ve güvenilirliği artırmak için öncelikle bir pilot analiz gerçekleştirilmiştir. Pilot analiz sonuçlarına bakılarak problemliler ve kodlar belirlenmiş ve bunlar üzerinde yeniden çalışılmıştır. Ayrıca pilot analiz sonrasında uygulanan nicel içerik analizindeki kodlamaların güvenilirlik düzeyinin belirlenebilmesi için aynı veriler 2 farklı kodlayıcı tarafından kodlanmıştır. Bu aşamada pilot analiz ve sonrasındaki düzeltmelerin olumlu etkisi görülmüştür. Buna göre, 2 kodlayıcı arasındaki kodlama tutarsızlığı düşük çıkmış ve kodlayıcılar arasında %90 uyumluluk tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen metinlerin ne ifade ettiği yalnızca sayısal verilerle ortaya konulmamıştır. Bağlamın da dikkate alınarak metinlerin inceleyebilmek ve nitel çıkarımlarda bulunabilmek için haber metinlerinden öğretmenlerle ilgili araştırma sorularına cevap verebilecek düzeyde görülen örnekler doğrudan alıntılar yapılarak nitel bulgu olarak sunulmuştur.

3. Bulgular

Öğretmenlik mesleğinin ulusal gazetelerde nasıl temsil edildiğiyle ilgili yapılan bu çalışmada PRNet veri tabanında "öğretmen" kelimesinin aratılması sonucunda 3 ulusal gazetede 1 Eylül 2017 ile 31 Ocak 2018 tarihleri arasında toplam 1109 haber metni listelenmiştir. Listelenen haberler incelendikten sonra belirlenen ölçütlere uyan 328 haber metni araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan haberlerin başlığı, girişi ve odak noktası değerlendirildiğinde öğretmenler hakkında okuyucuda takdir, saygı, sevgi, güven gibi olumlu duygu ve düşünceler oluşturabilecek haberler olumlu; güvensizlik, dışlama, şüphe gibi öğretmenin imajını zedeleyecek ve öğretmenlerle ilgili kötümser bir bakış açısına yol açabilecek haberler olumsuz olarak kategorileştirilmiştir. Olumlu ya da olumsuz bir algıya yol açmayacak nitelikteki haber metinleri de dengeli kategorisinde incelenmiştir.

Tablo 1. Gazetelere göre haber içeriklerinin kategorilere göre dağılımı

Gazete Adı/Kategori	Dengeli	Olumlu	Olumsuz	Toplam
Hürriyet	32	47	42	121
Sabah	26	39	23	88
Sözcü	30	41	48	119
Toplam	88	127	103	328

Tablo 1'de görüldüğü üzere araştırma kapsamına alınan haber metinlerinin 88'i dengeli, 127'si olumlu, 113 tanesi de olumsuz kategorisindedir. Dengeli kategorisindeki 88 haber arasında 32 haber Hürriyet'te, 26 haber Sabah'ta, 30 haber ise Sözcü'de yer almaktadır. Olumlu kategorisinde 47 haber Hürriyet'te, 39 haber Sabah'ta ve 41 haber de Sözcü'de yayımlanmıştır. Dengeli ve olumlu kategorisindeki haberlerin gazetelere göre sayısal dağılımı birbirine yakındır. Olumsuz haber kategorisinde ise Hürriyet'te 42 adet, Sözcü'de 48 adet haber bulunmaktayken Sabah gazetesinde 23 haber bulunmaktadır. Olumsuz kategorisinde yer alan haberlere Sabah gazetesi diğer gazetelere göre dikkat çekici biçimde daha az yer vermiştir.

Aşağıdaki üç kısımda haber metinlerinin dengeli, olumlu ve olumsuz bir şekilde çerçeveledikleri haberlerin dağılımı sunulmuştur. Bu dağılım verilirken haberlerin hangi temaları ve konuları içerdiğine dikkat edilmiştir. Buna göre, konular haberlerde bulunan farklı noktaları temsil ederken, temalar ise bu farklı konuları içeren fakat aynı zamanda bu konuları kapsayıcı özelliğiyle onları kategorileştirebilen unsurlara sahip üst konular olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında nicel analizle erişilemeyecek ve bağlama göre anlam kazanan bulgulara nitel analiz yoluyla ulaşılmıştır. Bu çerçevede nicel analiz esnasında nitel olarak değerlendirilmeye değer

görülen konular not alınmış ve bu haberlerin ilgili kısımları nitel analize tabi tutulmuştur. Nitel bulgular haber metinlerinden bazı alıntılar yapılarak veya metinlerin özeti sunularak aktarılmıştır.

3.1. Dengeli Haber Metinleri

Örneklem içerisine alınan haber metinlerinin analiz edilmesi esnasında öğretmenlerle ilgili olumlu ya da olumsuz bir yöne çekilemeyecek nitelikteki haber içerikleri “dengeli” olarak kodlanmıştır. Dengeli kategorisinde yer alan haber metinleri 3 tema ve 9 konu başlığı altında incelenmiştir. Bu kategorideki haber metinlerinin gazetelere göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Dengeli haber içeriklerinin tema ve konulara göre dağılımı

Tema	Konu	Hürriyet	Sabah	Sözcü	Konu Toplam	Tema Toplam	%
Eğitim Politikaları ve Programları	Eğitimde Değişim	4	0	2	6	40	45.5
	Öğretmen Niteliği	7	4	1	12		
	Özlük hakları ve yer değiştirme	4	4	4	12		
	İlk Atama	1	2	1	4		
	Dersler ve Ölçme - Değerlendirme	4	1	1	6		
Etkinlikler	Öğretmenler Günü	3	4	1	8	8	9
Okul Dışı Olay	Ölüm ve Kaza	6	8	15	29	40	45.5
	Şiddete uğrama	2	2	4	8		
	Bireysel yargı süreci	1	1	1	3		
Toplam		32	26	30	88		100

Tablo 2’de görüldüğü üzere dengeli kategorisinde en fazla “okul dışı olay” teması kapsamına giren öğretmenlerin ölüm ve kazaya karışmalarını konu edinen haberler yer almıştır. Daha sonrasında ise “öğretmen niteliği” ile ilgili haberler ile öğretmenlerin “özlük hakları ve yer değiştirmeleri” konulu haberler bulunmaktadır. “Okul dışı olay” temasındaki “şiddete uğrama” konu başlığında mesleği öğretmen olan kişilerin kişisel hayatında uğradığı şiddet olaylarının haberleştirilmesiyle ilgili örnekler bulunmaktadır. “Bireysel yargı süreci” konu başlığında da öğretmenlerin bireysel olarak yargılandıkları davalarla ilgili haberler göze çarpmaktadır. “Okul dışı olay” temasında başlık yeterince açık biçimde haberin içeriğiyle ilgili bilgi verdiğinden haberin girişi ya da haber metninin tamamına örnek olarak yer verilmemiştir. Bu temada yer alan bazı haber başlıkları şu şekildedir:

Genç öğretmen okul yolunda can verdi (Sözcü, 14.09.2017)

Fatma öğretmene 15’lik çocuk çarpmış (Sabah, 02.10.2017)

Öğretmen eve giderken kurşun yağmuruna tutuldu (Sözcü, 22.10.2017)

Özakça'ya ev hapsi, Gülmen tutuklu (Hürriyet, 21.10.2017)

“Eğitim politikaları ve programları” teması kapsamındaki haberlerde eğitimle ilgili değişimi konuları ve öğretmenlerin bu tartışmalar içerisindeki rollerinden bahsedilmektedir. “Özlük hakları ve yer değiştirme” konu başlığında öğretmenlerin özlük hakları ile ilgili getirilen düzenlemeler, yapılan çeşitli açıklamalar ve rutin olarak yapılan yer değişiklikleri haberleri, “ilk atama” konu başlığında ise öğretmen ihtiyacının karşılanması ile ilgili haberler kodlanmıştır. “Dersler ve ölçme-değerlendirme” konulu haberlerde ders içerikleri ve değişiklikleri ile sınavlarla ilgili haberler yer almaktadır. Bir diğer tema olarak belirlenen “etkinlikler” temasında ise öğretmenler günü kutlama haberleri yer almaktadır. Bu tip tema ve konuları kapsayan bazı örnek haberlerin başlıkları şu şekildedir:

Ödev yok, tatil yap (Hürriyet, 15.01.2018)

“20 bin öğretmen daha alacağız” (Sabah, 05.01.2018)

“Öğretmenlere 1 maaş ikramiye verelim” (Sözcü, 27.11.2017)

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi milli bir görevdir (Sabah, 06.11.2017)

Öğretmenin notu, öğrenci ve veliden (Hürriyet, 31.10.2017)

Sözleşmeli öğretmene şartlı tayin (Hürriyet, 19.10.2017)

Okullar müfredat protestosuyla açıldı (Sözcü, 19.09.2017)

Öğretmenlere yer değiştirme müjdesi (Sabah, 06.09.2017)

3.2. Olumlu Haber Metinleri

Öğretmenlerle ilgili yayımlanan haberlerde okuyucunun öğretmenleri takdir etmesini sağlayabilecek, öğretmenlik mesleğine karşı sevgi, saygı ve güveni artırabilecek türden içerikler olumlu haberler olarak sınıflandırılmıştır. Olumlu haber kategorisinde yer alan haber metinleri 4 tema altında ve 12 konu başlığıyla incelenmiştir. “Mağduriyet” temasında öğretmenlerin çeşitli yönlerden mağdur olduğu veya haksızlığa uğradığı konularla ilgili haberler bulunmaktadır. “Öğretmene saygı ve vefa” temasında şehit olmuş öğretmenler, halen çalışan veya emekli olan öğretmenleri konu edinen haberler yer almaktadır. “Okul dışı etkinlik ve toplumsal duyarlılık” temasında öğretmenlerin okul dışında yer aldıkları projeler, etkinlikler ve ortaya koydukları kültürel çalışmalar bulunmaktadır. “Mesleki başarı” temasında ise öğretmenlerin meslekleriyle ilgili gösterdikleri özveri ve duyarlı çabalar, aldıkları ödüller, fark yaratan çalışmalar yer almaktadır. Bu kategorideki haber metinlerinin tema ve konulara göre gazetelerde yer aldığı sayısal veriler Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Olumlu haber içeriklerinin tema ve konulara göre dağılımı

Tema	Konu	Hürriyet	Sabah	Sözcü	Konu Toplam	Tema Toplam	%
Mağduriyet	Şiddete Uğrama	9	5	6	20	47	37.3
	Özlük Hakları/Maaş Atanamayan Öğretmen	3	1	6	10		
	Bireysel Hak Arayışı	1	0	3	4		
		7	0	6	13		
Öğretmene saygı ve vefa	Şehit Öğretmenler	7	9	4	20	29	23
	Çalışan ve Emekli	1	7	1	9		
Okul dışı etkinlik ve toplumsal duyarlılık	Projeler ve kültürel çalışmalar	0	3	2	5	7	5.5
	Duyarlı davranış	0	0	2	2		
Mesleki başarı	Meslekte Fark Yaratma	11	4	3	18	43	34.2
	Alınan Ödüller	1	2	4	7		
	Özverili Çalışma	3	5	4	12		
	Okul Projeleri	4	2	0	6		
Toplam		47	39	41	127		100

Tablo 2’de görüldüğü üzere olumlu haber kategorisinde toplam 127 haber metni yer almaktadır. Gazetelere göre bakıldığında ise bu kategorideki en çok haber metni Hürriyet’te (47), en az haber metni ise Sabah’ta (39) yer almaktadır. Sözcü’de ise 41 haber metni bulunmaktadır. Olumlu kategorisine giren temalar incelendiğinde 47 kez “mağduriyet” temasının kodlandığı görülmektedir. Öğretmenlere olumlu bakan haber metinlerinde en az karşımıza çıkan tema ise “okul dışı etkinlik ve duyarlılık” olmuştur.

Konulara göre ele alındığında öğretmenlerin meslekle ilgili uğradıkları şiddet haberleri ile şehit öğretmenlerle ilgili haberler en yüksek sayıya sahiptir. Olumlu haberler kategorisinde gazeteler arasında sayıca farklılık çok yüksek olmamakla birlikte sadece mağduriyet temasında Sabah gazetesi 5’i şiddete uğrama konusunda olmak üzere 6 habere yer vermiştir. Bu sayı Hürriyet’teki haber sayısı (20) ve Sözcü’deki haber sayısına (21) kıyasla dikkat çekici biçimde düşüktür.

Olumlu kategorideki haberlerde mağduriyet temasında atanamayan öğretmenler konulu bir haber “Hayali, çocuklara edebiyat anlatmaktı ama... Atanamayan öğretmen hayvancılığa başladı. Adıyamanlı Selin Çelik (23), atanamayan 440 bin öğretmenden biri... Köyüne dönen Çelik, ekmeğini hayvancılıktan kazanıyor.” (Sözcü, 10.12.2017) şeklinde verilmekte ve duygusal bir dil kullanılmaktadır. Bireysel hak talebi konu başlığında haksızlığa uğrayan, hakkında soruşturma açılan ve ihraç edilen öğretmenler haberleştirilmiştir. Bu konu başlığında KHK ile ihraç edilen akademisyen Nuriye Gülmen ve öğretmen Semih Özakça’nın açlık grevleriyle ilgili yayımlanan çok sayıda haber örneklem periyodu içerisinde yer almaktadır. Haber içeriğinde bu konuya daha geniş

bir şekilde yer veren gazeteler Sözcü ve Hürriyet gazeteleri olarak göze çarpmaktadır. Sözcü gazetesi siyasi iktidarı eleştirerek bu konuya yoğun ilgi gösterirken, Hürriyet'in de bu konuda öğretmen Semih Özakça'yı ve akademisyen Nuriye Gülmen'i mağdur olarak yansıttığı haberleri mevcuttur. Bu duruma örnek olarak Sözcü, Özakça'nın savunmasındaki *"Açlık grevindeki öğretmen Semih Özakça savunmasını yaptı: Onurumla ekmeğimi kazanırken işten atıldım sadece onu istiyorum"* (29.09.2017) ifadelerini spotta kullanmaktadır. Sözcü'den farklı olarak Hürriyet'teki haber içerikleri ise siyasi iktidarı doğrudan hedef almak yerine bu iki eğitimcinin özlük haklarını savunur bir tonda görünmektedir. Örneğin, Hürriyet bu konudaki bir haberde *"Gece ile gündüzü ayırt edemiyor"* (12.10.2017) başlığını atarak konuyu insanî bir çerçeveye sunma yoluna gitmiştir. Sabah'ta söz konusu kişilerin ihraçları ve sonrasındaki eylemleriyle ilgili haber yer almamakta sadece yargı süreciyle ilgili 1 haber bulunmaktadır. Bu haber de dengeli kategorisinde kodlanmıştır.

Öğretmenlerin şiddete uğradıkları mağduriyet temalı haberler de gazetelerde yer almaktadır. Sabah'ın *"Neden e harfinden başlıyorsun saldırısı"* (11.11.2017) haberinde sabıkalı bir velinin öğretim programına uygun ders işlemesi gibi haksız ve bencilce bir nedenle öğretmene bıçakla saldırdığı bilgisi verilmektedir. Hürriyet ise bu konudaki bir başka haberi *"Öğretmenler gününde öğretmene saldırdılar"* başlığıyla vermekte ve *"Gaziantep'te bir öğretmen en mutlu olması gereken öğretmenler gününde velilerden dayak yediği için yaşam savaşı veriyor."* (25.11.2017) şeklinde sunmaktadır. Mağduriyet teması içinde yer alan bir başka örnekte ise *"Öğretmenler günü öncesinde çarpıcı anket. 10 öğretmenden 8'i psikolojik sorun yaşıyor."* (Hürriyet, 23.11.2017) ifadesi kullanılmıştır. Haberin içeriğinde bahsedilen bir araştırmada öğretmenlerin özlük hakları, mesleki saygınlık, gelecekte beklenen gibi konularda ciddi sıkıntı çektikleri ileri sürülmektedir. Ancak haberin başlık ve spotunda kullanılan ifadelerde, öğretmenlerin psikolojik sorunlar yaşadığı öne çıkarılmaktadır. Gazetenin aslında öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara dikkat çekme amacı taşıyan bu haberinde kullandığı üslup, okuyucunun dikkatini çekmekte başarılı olsa bile okuyucuda yanlış anlaşılmalara ve öğretmenlere karşı şüphe uyandıracak algılara yol açabilecek niteliktedir. Dolayısıyla gazete olumlu yönde bir haber içeriği sunarken başlıkta kullanılan üslup olumlu içeriği gölgelemektedir.

Mağduriyet temalı haberler bazı durumlarda siyasi iktidarı eleştirme aracı olarak yanlış ya da eksik bilgi verilerek kullanılabilir. Sözcü gazetesi bu konuda dikkati çekmekte ve durum bazı örneklerde siyasi iktidara karşı açık eleştirel tavırdan ziyade bir çarpıtma olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, *"Yürek yakan tablo... Ne yazık ki öğretmenler dünya maaş liginde son sıralarda"* (Sözcü, 24.11.2017) başlıklı haberde öğretmen maaşlarına göre dünya sıralaması olarak verilen liste aslında OECD ve AB ülkelerinin oluşturduğu bir ülke sıralamasıdır. Öğretmenler gününde yayımlanan bu haberde 34 ülkeden oluşan sıralamada Türkiye 30. olarak gösterilmiştir. Türkiye'deki Öğretmen maaşlarının OECD ve AB ülkelerindeki öğretmen maaşlarının oldukça altında olduğu belirtilen haberin başlığı ve genel duruşu bu listenin tüm dünya ülkelerini kapsadığı gibi bir çerçeveye sunulmaktadır. Haberdeki listede Türkiye'nin üzerinde bulunan ülkelerin aslında birçok konuda Türkiye'den daha iyi koşullara sahip, dünyada refah düzeyi üst noktada olan OECD ülkeleri olduğu görmezden gelinmektedir (OECD, 2017).

Öğretmene saygı ve vefa temasında yer alan haberlerin önemli bir kısmı şehit öğretmenleri konu edinmektedir. Bu konuda en çok haber Sabah'ta, en az sayıda haber ise Sözcü'de yer almaktadır. Haberlerin içeriği şehit olan öğretmenlerin ardından yapılan etkinlikler başta olmak üzere çeşitli gelişmelerden oluşmaktadır. Örneğin, Hürriyet *"Zil, Necmettin öğretmensiz çalacak"* (18.09.2017) başlıklı haberinde *"Şanlıurfa'dan memleketi Gümüşhane'ye giderken geçen Temmuz'da Tunceli'de PKK'lı teröristlerce katledilen öğretmen Necmettin Yılmaz'ın ailesi, yeni eğitim-öğretim dönemi öncesinde hüznü."* ifadeleriyle şehit öğretmenin ailesinin yaşadığı üzüntüyü

haberleştirmektedir. Sabah'ta yer alan "Okulda hüzün vardı" (20.01.2018) başlıklı haberde de şehit öğretmen Necmettin Yılmaz'ın görev yaptığı okulda öğrencilerin öğretmenleri için üzüldükleri dile getirilmektedir. Sabah Necmettin Yılmaz'ın şehit edilmesi olayına karışan teröristin öldürüldüğü haberini "Necmettin öğretmenin kanı yerde kalmadı" (08.10.2017) başlığıyla vermiştir. Hürriyet'teki "Kemanı sessiz kalmayacak" (29.11.2017) başlıklı haberde ise "Batman Kozluk'ta terör saldırısında şehit olan müzik öğretmeni Şenay Aybüke Yalçın'ın (22) hatırası, mezun olduğu üniversitede adının verildiği salonda kemanyla yaşatılacak." ifadeleri kullanılarak şehit öğretmenin anılarının yaşatılması için yapılan çalışmalar okuyuculara aktarılmıştır. Haberin başlığı ve spotundaki duygu yüklü ifadeler şehit öğretmene duyulan saygının bariz bir örneği olarak dikkat çekmektedir. Sözcü'nün "Anne ve babanın 14 yıldır dinmeyen yürek yangını" (24.11.2017) başlıklı haberi de yine duygusal bir dille öne çıkarılmıştır. Haber 14 yıl önce çıkan bir yangında şehit olan öğretmenin yapılan bir anma etkinliğinde anılması sonrası şehidin anne ve babasının yaşadığı duygusal anları anlatmaktadır.

"Okul dışı etkinlik ve toplumsal duyarlılık" temasında öğretmenlerin meslek dışı olarak katıldıkları etkinlikler, ortaya koydukları sanat ve kültür ürünleri, gösterdikleri duyarlı davranışlar haberleştirilmiştir. Örneğin "Barış türkülerinin kahraman öğretmeni" başlığıyla yayımlanan haberin girişi şu şekilde sunulmuştur: "PKK tehdit etti, kursu bombaladı ama O yılmadı... Müzik öğretmeni Songül Yılmaz, Sur'da taş atan gençleri polisle, dağa çıkmak isteyenleri ise devletle barıştırdı." (Sabah, 12.09.2017). Bu haberde söz konusu öğretmen kurduğu koroyla gençleri terörden uzaklaştırarak topluma kazandırmış ve ailelerden destek görmüştür. Haber metninde öğretmenin hayat hikâyesi, yaptığı mücadeleler ve destek gördüğü ailelerin ifadeleri duygusal ve destansı bir dille aktarılmıştır. Bir başka okul dışı toplumsal duyarlılık örneği ise öğretmenlerin hayvan sevgisiyle ilgilidir. Sözcü gazetesindeki "Dedektif gibi iz sürdü, vahşeti ortaya çıkardı" (17.12.2017) başlıklı haberde bir öğretmenin sokak köpeklerinin öldürülmesi olayındaki faileri ortaya çıkarmak için yaptığı çalışmalar anlatılmıştır.

Olumlu haber örneklerinde karşılaşılan bir başka tema "Mesleki başarı"dır. Bu tema çerçevesinde öğretmenlerin meslek içinde ortaya koyduğu ve fark yaratan davranışları, projeleri, etkinlikleri, aldıkları ödüller, öğrencilerin sorunlarına özenli yaklaşımları, resmi görevi olmadığı halde gösterdiği üstün gayretler, okul ve öğrenciler için özverili çalışmaları haberleştirilmiştir. Bu tema altında yer alan "meslekte fark yaratma" konusundaki "Zeynep'in hayatını bir haber değiştirdi" (Sözcü, 09.11.2017) başlıklı haber, lösemi olan öğrencisinin maddi yetersizlikten dolayı tedavi olamamasını bir haber ajansına ileten öğretmenin davranışının öğrencinin tedavisine imkân sağladığı anlatılmaktadır. Sözcü'de "Atatürk'ün balmumu heykeline büyük ilgi" (18.11.2017) başlığıyla verilen haberde ise bir sınıf öğretmenin Atatürk'ün balmumu heykelini okulda sergilemesiyle öğrencilerin ve velilerin takdirini kazanması dile getirilmektedir. Bu tema ve konuda Hürriyet'teki "İkinci dönem güzel goller bekliyorum" (26.01.2018) başlıklı haberde öğretmenin öğrencilere mizah dolu karne mesajları haberleştirilerek öğrencilerin ilgi alanına göre yazılan mesajların öğrencide olumlu etki oluşturduğu ifade edilmektedir. Sabah'ta yer alan "Türk öğretmene CERN'den davet" (20.11.2017) başlıklı haberde habere konu edilen öğretmenin uluslararası bilimsel bir çalışmaya davet edilmiş olması anlatılmaktadır.

Ödüller konu başlığında dünyanın en iyi ilk 50 öğretmeni arasına seçilen Samsun'da görevli öğretmen Nurten Akkuş'la ilgili haberler dikkati çekmektedir. Bu konuda Sözcü, bir haberinde "Bravo Nurten öğretmen" (14.12.2017) başlığını kullanmıştır. Aynı konudaki haber Sabah'ta ise "Nurten öğretmen gurur listesinde" başlığıyla verilmiştir. Öğrencileri taciz eden okul müdürünü mahkûm ettiren Saadet Özkan'a Gedik Üniversitesi tarafından verilen ödül Sözcü tarafından "Saadet öğretmene bir ödül daha verildi" (23.01.2018) başlığıyla haberleştirilmektedir. Bu konu başlığındaki haberler örnek verilen haber başlıklarında görüldüğü gibi ulusal ya da uluslararası

çapta dikkat çekici ödüller almış öğretmenlerle ilgili olup okul veya şehir düzeyindeki rutin ödüllendirmeleri kapsamamaktadır.

Özverili çalışma konu başlığında öğretmenlerin mevzuat gereği yapmak zorunda olmadığı halde mesaiden bağımsız biçimde özveri göstererek yaptıkları çalışmalar haberleştirilmektedir. Örneğin, Sabah gazetesi öğretmenler için “*Öğretmenler okullarında eski bilgisayarları tamir ediyor*” (03.12.2017) başlığını kullanarak öğretmenlerin mesai dışı özverilerini haberleştirmiştir. Toplumsal duyarlılıkla öğretmenlik mesleğini birleştiren bir haber metni ise Hürriyet’te karşımıza çıkmaktadır. Hatay’da öğrencilerin şiddetten uzaklaştırılması amacıyla bir sınıf öğretmeni tarafından başlatılan oyuncak silahların kırılması karşılığında kitap gibi hediyeler verilmesi projesi “*Oyuncak silahlarını kırıp hediyeyi kaptılar*” (Hürriyet, 26.12.2017) başlığıyla sunulmuştur.

3.3. Olumsuz haberler

Haber içeriklerinde öğretmenlerle ilgili olumsuz sayılabilecek birçok örnekle de karşılaşmıştır. Bir haberi olumsuz olarak kodlarken öğretmenlere veya öğretmenlik mesleğine karşı güvensizlik vurgusu ve suç olaylarıyla eşleştirilmelerine dikkat edilmiştir. Ayrıca öğretmenleri çeşitli konularda ötekileştiren ve dışlayan görünümdeki çerçevelenmeler de olumsuz haber içeriği olarak kategorileştirilmiştir.

Tablo 4. Olumsuz olarak kodlanan haber içeriklerinin tema ve konulara göre dağılımı

Tema	Konu	Hürriyet	Sabah	Sözcü	Konu Toplam	Tema Toplam	%
Öğrenci Mağduriyetleri	Öğrenciye şiddet ve darp	10	6	8	24	57	50.4
	Öğrenciye taciz ve istismar	12	2	11	25		
	Mağduriyete duyarsızlık	3	0	1	4		
	Ölüme sebebiyet	3	1		4		
Suç Olayları	Cinayet, şiddet ve narkotik	4	1	4	9	38	33.7
	Sahtecilik	2	0	2	4		
	Terör örgütü bağlantısı	3	13	7	23		
	Değerlere saygısızlık	0	0	2	2		
İdeolojik/Dini Baskı	Dini/siyasi etkinliğe zorlama	2	0	6	8	12	10.6
	Tesettüre zorlama	2	0	2	4		
Mesleki Yetersizlik	Torpilli atama	1	0	5	6	6	5.3
Toplam		42	23	48	113		100

Tablo 4’te görüldüğü üzere olumsuz temalar arasında “öğrenci mağduriyetleri” en çok haber içeriğine sahip temadır. Bu durum medya gündeminde öğretmenlerin diğer olumsuz

çerçevelenmelere kıyasla daha çok öğrencileri mağdur edişleriyle yer aldığını ortaya koymaktadır. Tema içerisinde yer alan konulara bakıldığında 25 haber metninde “öğrenciye dönük taciz ve istismar” konularının öğretmenlerle bağlantısının vurgulandığı görülmektedir. Benzer şekilde 24 haberde ise “öğrenciye şiddet ve darp” uygulamış öğretmenler haber konusu edilmiştir. Bu iki tema birleştirildiğinde oransal olarak toplam örneklem içerisinde bu tip haberler güçlü bir alanı kapsamaktadır. Bu da öğretmenlik mesleğinin bu tip yüz kızartıcı suçlar ve şiddet eğilimleriyle ne derecede bağlantılı olarak medyada yer aldığını ortaya koymaktadır.

Haber metinlerindeki üslup ve haberleştirilen öğretmenler için kullanılan sıfatlar çok keskin ve zaman içerisinde tüm öğretmenleri zan altında bırakabilecek türdendir. Okulda öğrencilere dönük taciz iddialarının haberleştirilmesinde “*Tacizci öğretmen*” ifadesi Hürriyet’te (31.01.2018) ve Sözcü’de kullanılmıştır (07.01.2018 ve 04.12.2017). Bunun dışında “*İstismarcı öğretmen*” (Sabah, 26.09.2017) ve “*Sapık öğretmen*” tanımlamalarıyla da örneklemde karşılaşılmaktadır (Hürriyet, 02.11.2017). Öğrencilere şiddet uygulandığına dönük iddiaları içeren haberlerde “*Dayakçı öğretmen*” tanımlaması örneklemdeki tüm gazetelerde mevcuttur (Sabah, 04.01.2018; Sabah 20.10.2017; Hürriyet, 20.10.2017; Sözcü, 20.10.2017). Kullanılan bu sıfatların yanında Hürriyet’te yer alan “*Öğrenciyi diz çöktürüp tokatladı*” (Hürriyet, 28. 12. 2017) ile Sözcü’de yer alan “*Öğretmenden hem dayak yedi hem de okuldan atıldı*” (Sözcü, 16.01.2018) başlıklarındaki kışkırtıcı dil de dikkat çekicidir.

Öğretmenlerin adının karıştığı diğer olumsuz çerçevelenmeler ise “suç olayları” temasıyla karşımıza çıkmaktadır. Örneğin 23 haber metninde öğretmenlerin adı FETÖ ve diğer terör örgütleriyle birlikte anılmıştır. Bunun yanında cinayet, yaralama ve narkotik gibi suçları öğretmenlerle eşleştiren 9 haber metni kodlanmıştır. Bu tema kapsamında ayrıca “sahtecilik” (4 kez) ve “milli değerlere saygısızlık” (2 kez) konuları kodlanmıştır.

Suç olaylarıyla ilgili dikkat çeken bir nokta bazı durumlarda öğretmenlik mesleğinin özel bir şekilde vurgulanmasıdır. Haberin konusunun okulla, öğrencilerle ve velilerle direkt ilgili olduğu durumlarda öğretmenlik mesleğine vurgu yapılması kaçınılmazdır. Fakat toplum tarafından hoş karşılanmayacak davranışların ve olayların işlendiği bazı haber metinlerinin başlıklarında öğretmenlik mesleği çarpıcı bir hale getirilerek kullanılmıştır. Örneklemde rastlanan bu tip haber örneklerindeki olayların veya davranışların faileri öğretmenlerdir fakat burada ilgi çekici olan nokta mesleğe ilişkin vurgunun haberin genelinde ve özellikle başlığında açık bir şekilde görülmesidir. “*Sınıf öğretmeni köpeği sürükleyerek öldürdü*” (Sözcü, 26.01.2018) başlığı ile “*Hakeme cisim atan kişi öğretmen çıktı*” (Sabah, 03.11.2017) başlığı bu duruma örnek verilebilir.

Örneklemde karşılaşılan başka bir haber narkotik suçlarla ilgilidir ve kullanılan başlık “*Torbacı öğretmene gözaltı*”dır (Sözcü, 13.10. 2017). Konuyla ilgili diğer örneklerde ise öğretmenin hangi branşa mensup olduğu da belirginleştirilmektedir. Örneğin, bir ağır yaralama haberinin başlığı “*Evli din öğretmeni sevgilisini vurdu*” olarak kullanılmıştır (Hürriyet, 30.12.2017). Aynı olay Sözcü’de ise başlıkta branş ve meslek vurgusu yapılmadan, haberin spotunda ise “*Evli olan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni...*” olarak sunulmuştur (Sözcü, 30.12.2017). Bu şekilde öğretmenlik mesleğinin daha açık bir şekilde araçsallaştırıldığı ve medyanın okuyucunun ilgisini çekme adına mesleği zedelediği bir trafik kazası haberini anlamlandırmak daha güçtür. “*Öğretmenin aracının altında kalan minik Sümeyye öldü*” (Sözcü, 03.11.2017) başlığıyla verilen bu haber ölümlü bir kazada dahi araç sürücüsünün mesleği vurgulanmış ve konuyla hiç ilgisi olmamasına rağmen öğretmenlik mesleği haberin okunması için malzeme haline getirilmiştir.

Öğretmenleri ideolojik ve dini bir baskı aracı gibi gösteren 12 haber tespit edilmiştir. Bu tema içerisinde daha çok ibadete zorlama, tesettüre zorlama ve bir takım siyasi etkinliklere katılıma zorlama gibi örneklerle karşılaşmıştır. Bu tip haberlerin önemli bir kısmı aslında siyasi iktidar

eleştirisi olarak kurgulanmıştır. Örnekleme bu kapsamdaki haberlere daha çok Sözcü’de rastlanmaktadır. Bu kapsamdaki haberlere örnek olarak “*TÜBİTAK projesi adı altında öğrencilere dini sorular soruldu*” (Sözcü, 10.01.2018) ve “*Laik eğitim gidiyor, gerici eğitim geliyor*” (Sözcü, 19.12.2017) başlıkları kullanılan haber metinleri gösterilebilir. Sözcü’de bu üslupla sunulan bu türden haberlerle Sabah’ta karşılaşmak mümkün değildir.

4. Tartışma ve Sonuç

İnsanların belirli bir konu, kişi ya da grup hakkında görüş ve düşüncelerinin oluşmasında basında çıkan haberlerin önemli bir etkisi bulunmaktadır. Öğretmenlerin toplum nezdindeki saygınlık düzeyi ve imajları da basında çıkan haberlerden etkilenmektedir. Bu çalışmada öğretmenleri konu alan haberlerin öğretmenler hakkında olumlu, olumsuz ve dengeli biçimde dağıldığı, sayısal olarak değerlendirildiğinde ise olumlu haberlerin çok az bir farkla olumsuz haberlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Olumlu haberlerde gazeteler arasında önemli bir fark olmadığı, olumsuz haberlerde ise Sabah’ın diğer iki gazeteye göre dikkat çekici boyutta daha az sayıda haber içeriği yayımladığı göze çarpmaktadır. Bu verilere göre gazetelerin öğretmenler hakkında okuyucunun dikkatini çekecek olumlu ya da olumsuz her türlü içeriği okuyucularına aktardıklarını söylemek mümkündür.

Gazetelerin olumlu haberleri arasında bulunan mesleki başarı ile öğretmene saygı ve vefa temalı haberlerin sayı ve içerik bakımından zengin sayılabilecek düzeyde olması öğretmenlerin imajları ve saygınlığı bakımından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Bu haberlerin gazetelere göre sayısal dağılımının birbirine çok yakın olması gazetelerin siyasal duruş ve mülkiyet yapılarından bağımsız olarak öğretmenlerin haber içeriklerinde olumlu olarak sunulabildiğini göstermektedir. Bu noktayla ilgili farklı olarak gösterilebilecek bulgu ise şehit öğretmenlerle ilgili haberlere Sabah’ın yayımlanan haber sayısı bakımından daha fazla önem vermesidir. Bu durum gazetenin siyasal duruşuyla ilintili olarak bu konuya daha fazla hassasiyet göstermesiyle açıklanabilir.

Örneklemedeki olumlu haberlerin olumsuz ve dengeli haberlerden sayıca çokluğunun gerekçeleri olarak bir kaç noktaya değinilebilir. Birincisi, siyasi iradenin sorumlu olduğu milli eğitim sistemine ve dolayısıyla onun en önemli öğelerinden biri olan öğretmenlere karşı -en azından meslekleriyle ilgili konularda- olumsuz bir duruş sergilemek, siyasi iktidarı destekleyen veya siyasi iradeye karşı eleştirel bir duruşa sahip olmayan gazeteler için güç olacaktır. Sözcü gazetesinin içeriğindeki olumsuz haberlerin olumlulardan fazla olması ve bu durumun Sabah ve Hürriyet için tam tersi bir şekilde ortaya çıkması bu konuyu açıklar niteliktedir. İkinci nokta olarak, incelenen dönemde ülke gündemindeki olayların öğretmenlerin nasıl sunulduğuna ilişkin haber içeriklerine etkisi olduğu vurgulanmalıdır. Örneğin, şehit öğretmenlerle ilgili çok sayıda haber yayımlanmış ve doğal bir şekilde 3 gazetede de bu haberler olumlu bir çerçeveye sunulmuştur. Yine 3 gazetenin duruş farkı sergilemediği bir diğer konu da terör örgütleriyle bağlantısı olan öğretmenleri konu olan haberlerin olumsuz bir anlatımla dile getirilmesidir. Üçüncü bir nokta ise dengeli haberlerle ilgilidir. Bu tip haberler gazetecilik pratikleri gereği ve işlenen konunun kendi doğası gereği dengeli bir tarzda sunulmuştur. Öğretmenler günü kutlamaları, eğitim öğretim yılı açılışı gibi rutin konular ve eğitim sisteminin yenilenmesine ilişkin tartışmalar dengeli haberlerin örneklem içerisindeki frekansını belirlemiştir.

“Öğrenci mağduriyetleri” olumsuz haberler arasında en fazla kodlanan tema olarak karşımıza çıkmıştır. Bu temayı besleyen “öğrenciye dönük taciz ve istismar” ve “öğrenciye şiddet ve darp” konuları da haberlerde en çok karşılaşılan ve öğretmenlerin olumsuz bir şekilde resmedilmesine sebep olan örneklerle sahiptir. Bu tip haberlerde öğrencilerin ve velilerin şikâyetleri ön plana çıkmaktadır. Genel olarak haberlerin tümü içerisinde bu türden haberler çoğunluğu temsil etmese

de olumsuz haberler arasında öğrencilerin mağduriyetlerini duyuran ve öğretmenleri suçlu gösteren haberler önemli bir ağırlığa sahiptir. Olumsuz haberlere ilişkin bir başka ilgi çekici nokta öğretmenlik mesleğinin olumsuz olaylarda “Torbacı öğretmene gözaltı” gibi başlıklarla ön plana çıkarılmasıdır. Nitel analizler sonucunda erişilen bulgulara bakıldığında gazetelerin öğretmenlik mesleğini bazı haberlerin başlıklarında ve odak noktalarında kasıtlı olarak vurguladığı öne sürülebilir. Bu tip haberler genelde sıra dışı olayları içermekte ve öğretmenlerin toplumsal saygınlığıyla örtüşmeyecek konularla ilgili olmaktadır. Basında bu şekilde mesleği ön plana çıkartarak yapılan haberleştirmeler aslında kötü davranışın öğretmenlik mesleğiyle örtüşmediği, öğretmenlik mesleğini yürüten kişinin hayatının her alanında örnek olması gerektiği düşüncesi üzerine kuruludur. Olumsuz ön plana çıkarmak habercilikte sıkça karşılaşılan bir durumdur. Bir konunun bir haber metnine dönüşebilmesi için ilgi çekici olması önemsenen bir etken olabilmektedir. Ayrıca çoğu zaman olumsuz haberler olumlu haberlere göre daha çok ilgi çekebilmektedir. Soroka ve McAdams’ın (2015) çalışmasındaki bulgular da olumsuz olayların olumlulardan daha fazla dikkat çektiğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu öğretmenlik mesleğiyle ilgili haberlere uyarlanırsa öğretmenlerin fail olduğu olumsuz gelişmeler, -rutin denilebilecek-başarı hikâyelerine göre daha fazla haber değeri taşıyabilmektedir. Muhabir veya editör öğretmenlik mesleğine vurgu yaparak bir zıtlık inşa etmekte ve gazetecilik pratiklerini önceleyerek haberi -etik sınırları zorlama pahasına- daha ilgi çekici hale getirmeye çalışmaktadır. Böylece öğretmenlerin bireysel olarak fail oldukları olumsuz olaylarda bireyselliği aşan bir dil kullanılmaktadır. Bu da olayın sorumluluğunun öğretmenlik mesleğine yüklenmesi durumunu ortaya çıkarmaktadır. Diğer birçok sosyal konuda olduğu gibi, öğretmenler ve genel olarak eğitimle ilgili medyada görülen bu tür içeriklerin okuyucuların fikirlerinin oluşumunda rol oynadığı ve mesleğin itibarını zedeleme tehlikesini barındırdığı söylenebilir.

Örnekleme incelenen gazeteler arasında öğretmenlerin temsil edilmesinde kimi temalarda önemli farklılıklar göze çarpmaktadır. Hürriyet gazetesi öğretmenlerle ilgili örnekleme en yüksek sayıda haber yayımlayan gazetedir. Hürriyet’te öğretmenlerle ilgili yayımlanan haberler Sabah ve Sözcü gazetelerindeki içeriğin bir karışımı gibi görülebilir. Gazete, öğretmenlerin başarılarını vurgulamakla beraber okullarda öğretmenlerden kaynaklanan olumsuz olayları da görmezden gelmemektedir. Hürriyet her iki meşrulaştırıcı değere de başvurmaktadır. Sözcü gazetesi laiklik konusuna vurgu yapan eğitim haberlerini sıkça yayımlamaktadır. Gazetenin haber içeriklerine göre Türk eğitim sisteminin laik karakteri her geçen gün önemini yitirmektedir. Gazete bu durumu ortaya koymak için öğrencilerin ibadete zorlandığı ve tesettüre sokulduğu gibi olaylara haber metinlerinde yer vermektedir. Gazetenin bu tip haberleri çerçevelemesi genelde siyasi iktidara karşı duruşunun bir tezahürü şeklinde gerçekleşmektedir. Bu tip haberlerle Hürriyet’te kısmen karşılaşılrken, Sabah’ın gündemi için bu olayların haber değeri yoktur. Sabah’ın içeriğinde ön plana çıkan öğretmen temsili, gazetenin siyasi duruşuyla bağlantılıdır. Sabah, eğitim dünyasında başarı hikayelerini haberleştirme eğilimindeyken, okullarda yaşanan problemlerle ilgili bir içerik sunmamaktadır. Dolayısıyla Sabah’taki öğretmenlik mesleği profili öğretmenliği kutsal gösterecek örnekler sunmakta, şehit öğretmen haberlerine özel bir önem atfetmekte ve öğretmenlerin özlük haklarına ilişkin olumlu gelişmelere öncelik vermektedir. Gazetenin öğretmenlik mesleğini en olumsuz yansıttığı haberler bazı öğretmenlerin terör örgütleriyle bağlantısını konu edinen içeriklere sahip olanlardır.

Gazeteler arasındaki bu farklılıkların ortaya çıkışında haberin ideolojik ve siyasi amaçlara uygunluğu ve haber içeriğinin gazetenin yayın politikasıyla tutarlılığı gibi etmenler ön planda olmaktadır (Scott, 2014). Gazetelerin ideolojik, siyasi ve ekonomik ilişkiler bağlamında haberleri seçtiği ve seçilen haberleri yeniden yorumlaması gazeteler arasında farklılıkların oluşmasına yol açmaktadır. Bu türden farklılıklar hem haberin seçilmesinde hem de haberin veriliş biçiminde görülmektedir. Bu durum her gazetenin haberi sunarken başvurduğu kimi meşrulaştırıcı

değerlerle açıklanabilir. Chibnall (1977; akt. Scott, 2014) “eşitlik, tercih özgürlüğü, adalet, düzen, yapıcı olma, doğruluk, gerçekçilik” gibi değerleri olumlu meşrulaştırıcı; “aşırılık, dogmacılık, haksızlık, ideoloji, tekelleşme, eşitsizlik, önyargı” gibi değerleri de olumsuz meşrulaştırıcı değerler olarak belirlemiştir. Bu bağlamda Sözcü, olumsuz meşrulaştırıcı değerlere; Sabah ise olumlu meşrulaştırıcı değerlere daha çok başvurmaktadır. Hürriyet ise her iki yönde meşrulaştırıcı değerlere başvurabilmektedir.

Gazetelerde öğretmenlerle ilgili kimi haber metinleri sunulurken ideolojik bir dil kullanıldığı ve okuyucuların gündelik ve sosyal yaşamlarının yanında düşüncelerinin ve siyasi duruşlarının biçimlendirilmeye çalışılmakta olduğu iddia edilebilir. Nitekim Althusser (1994: 44) de ideolojik bir aygıt olarak kitle iletişim araçlarının toplumun devlet tarafından yönlendirilmesinde önemli bir işlevi olduğunu söylemektedir. Ancak medya sadece devletin değil, aynı zamanda devlete ve topluma etkide bulunmak isteyen diğer güç odaklarının da ideolojik aygıtı olarak kullanılmaktadır. Bu durumda birçok konuda olduğu gibi öğretmenlerle ilgili haberlerde de tek bir haber kaynağından yararlanmanın doğru olmayacağı, gazetelerin ilgi çekmek veya ideolojik ve ekonomik amaçları doğrultusunda etik değerleri dikkate almadan mesleği zedeleyici bir üslup kullanabileceği bu araştırmada ortaya konmuştur.

Bu çalışma içerik analizi yöntemiyle öğretmenler ve öğretmenlik mesleğinin basında nasıl yer aldığı genel fotoğrafını ortaya koymaya çalışmıştır. İlgili konunun basında nasıl sunulduğuna ilişkin çalışmaların daha da gelişmesi ve çok yönlü sonuçlara erişilmesi için bu araştırmadan farklı olarak bundan sonraki çalışmalarda eleştirel söylem analizi kullanılarak daha derinlikli bulguların ortaya çıkartılması mümkün olabilir. Ayrıca, bundan sonraki çalışmalar farklı kitle iletişim araçlarına, özellikle sosyal medya içeriğine yönelerek daha kapsamlı bulgulara erişebilir.

Kaynaklar

- Akbaba-Altun, A. S. ve Kirkit, G. (2005). Okul yöneticilerinin basındaki imajı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 41, 24-46
- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *Turkish Studies*, 8(12), 15-28.
- Alhamdan, B., Al-Saadi, K., Baroutsis, A., Du Plessis, A., Hamid, O. M., & Honan, E. (2014). Media representation of teachers across five countries. *Comparative Education*, 50(4), 490-505.
- Althusser, L. (1994). *İdeoloji ve devletin ideolojik aygıtları*. (Çev. Y. Alp ve M. Özışık) İstanbul: İletişim
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005), Öğretmenlik mesleği ve özellikleri, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 207-237.
- Demir, M. K. ve Ercan, A. R. I. (2013). Öğretmen sorunları-Çanakkale ili örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 107-126.
- Dursun, Ç. (1998). Türkiye’de işçi sınıfı kimliğinin medyada temsili: 1970-1997. *Toplum ve Bilim*, 78, 210-243.
- Gözütok, F. D. (1999). Öğretmenlerin etik davranışları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1-2), 83-99.

- Hürriyet (2018) "Doğan Medya'nın Demirören'e satışı ve devri tamamlandı". Erişim adresi: <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/dogan-medyanin-demirorene-satis-ve-devri-tamamlandi-40839268>
- Keskin, Y. ve Öğretici, B. (2013). Sosyal bilgiler dersinde "duyarlılık" değerinin etkinlikler yoluyla kazandırılması: nitel bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 143-181.
- Keogh, J., and B. Garrick (2011). "Creating catch 22: zooming in and zooming out on the discursive constructions of teachers in a news article." *International Journal of Qualitative Studies in Education* 24(4), 419-434.
- MEB. (1973, Haziran 14). 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu. Şubat 13, 2017 tarihinde mevzuat.meb.gov.tr: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html adresinden alındı.
- Neuman, W. L. (2006). *Toplumsal araştırma yöntemleri: nicel ve nitel yaklaşımlar*. Sedef Özge (çev.), Ankara: Yayın Odası.
- OECD (2017) Gross domestic product (GDP). Retrieved from <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>
- Orgad, S. (2012). Media representation and the global imagination. *Cambridge: John Wiley & Sons*.
- Pelit, E. ve Güçer, E. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik olmayan davranışlara ve öğretmenleri etik dışı davranışa yönelten faktörlere ilişkin algılamaları. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 95-119.
- Scott, D. (2014). *Eğitim araştırma ve politikalarının eleştirel değerlendirilmesi*. Ankara: Nobel
- Semerci, Ç., Semerci, N., Eliüşük, A. G., ve Kartal, S. E. (2012). Öğretmenlik mesleğinin gündemine ilişkin öğretmen görüşleri-Bartın ili örneği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 22-40.
- Soroka, S. and McAdams, S. (2015). "News, politics, and negativity." *Political Communication*, 32(1), 1-22.
- Speedmedya (2018) "1 Eylül 2017 ve 31 Ocak 2018 arasındaki gazete tiraj ortalamaları". Erişim adresi: <http://app.speedmedya.com/Report/ReportDetail?ReportCode=110>
- Sungur, S. (2012). "Medyada temsil ve hayali bir azınlık: Süryaniler", *Azınlıklar ve Medya*, (Ed.) Suat Sungur, Derin Yayınları, İstanbul, s. 9-47.
- Şentürk, C. (2009). Öğretmenlik mesleğinde etik. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*. 10(111)
- Ulus, S. (2013). "Bir derbi cinayetinin ardından: futbolda şiddetin Türk basınında temsili üzerine." *Global Media Journal: Turkish Edition*, 4(7), 187-213.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2009). Öğretmen adaylarının mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *İş Ahlakı Dergisi*, 2(2), 71-88.
- Yurdakul, S., Gür, B. S., Çelik, Z., ve Kurt, T. (2016). *Öğretmenlik mesleği ve mesleğin statüsü*. Ankara: Eğitim Bir Sen.

Extended Summary

1. Introduction

There are various studies and discussions regarding the reputation of the teaching profession. It can be claimed that the reputation of being a teacher is decreased by some social impacts including media coverage. According to the findings in the international literature, the majority of media contents represent teachers with negative coverage (Alhamdan et al., 2014; Keogh and Garrick, 2011). Besides, the research outcomes are not widely different in the studies conducted in Turkey (Akbaba-Altun ve Kirkit, 2005; Kuru-Çetin ve Demirkasımoğlu, 2015). With a different research framework, this study aims to look at more recent data and find out how this profession is covered by the Turkish press. The study seeks to unveil how teachers and the teaching profession is represented by Turkish nationwide newspapers. By this means, 3 nationwide Turkish dailies (Hürriyet, Sabah and Sözcü) were included in the research sample. The sample was decided according to the criteria of circulation numbers, ownership and political stance. The period between 1 September 2017 and 31 January 2018 was the nearest school term to the time of conducting the analysis. Therefore, the news items published throughout that term were included in the study. The news items were gathered from the PRNet digital news archive and the keyword “öğretmen” (“teacher”) was chosen in order to reach the most appropriate text material. The study is based on this research question: “How are teachers and teaching profession represented in the Turkish press?” Text analysis throughout the study was conducted according to this research question. Within the context of this question, the differences and similarities between the 3 newspapers were also uncovered.

2. Method

The method of this study is content analysis. The analysis includes both quantitative and qualitative aspects. Some categories were formed to build quantitative analysis. These categories were coded according to the content of each news item. During the analysis, the news items that can create sympathetic ideas about teachers were coded as positive. News content with a pessimistic tone was categorized as negative coverage. Furthermore, the items that do not have the capacity to create any emotions or thoughts were coded as neutral. Under these positive, negative and neutral categories, there are themes and topics to perform the analysis. The coded material put forth how the texts covered teachers and by which perspectives the topics and themes were represented in the news sample. The results of the quantitative analysis were shown by using frequency data and percentage distribution. The news items were not only analyzed quantitatively. In order to make the analysis stronger, a qualitative approach was also used during the analysis. By this means, the context in the news item was also taken into account. This made it possible to create qualitative inferences from the material. These qualitative findings were presented by using some quotations or by referring to the title of some news items.

3. Findings, Discussion and Results

The newspapers of the research sample include different kinds of news items that can receive attention from readers. It was found out in the analysis that there is no meaningful difference among newspapers on the representation of positive news items. Most positive items tend to cover some useful activities and actions that are run by teachers. Sözcü, and in some cases Hürriyet, published more negative covered reports. These items often refer to some critique targeting political power. Some negative reports have an offensive language and generalizing tone. This kind of style empowers the negative perception of the coverage. Inevitably, this kind of content harms the image of teachers in society.

Some reasons can explain the results of the findings in this study. First of all, the national education system is run by the state in Turkey. This makes pro-government newspaper coverage less critical to the educational system and increases the possibility of representing teachers with

a positive tone. Secondly, the media agenda throughout the time sample of the study affected the findings in the sample. The news items related to martyr teachers inevitably increased the number of positive reports about teachers. Besides, the teachers who were arrested because of being connected to terrorist activities increased the number of negative news items about the teaching profession.

Araştırma Makalesi: Kahveci, H., & Paksoy, A. F. (2019). Ulusal gazetelerin haber metinlerinde öğretmen temsili. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 56-74.